

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 49/2021(3))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV)» (ιδιοκτησία της εταιρείας SIGMA RADIO T.V. PUBLIC LTD)

Ημερομηνία Απόφασης: 20 Οκτωβρίου 2021

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποϊζη, Τάσου Κυρμίτση, Χρύσως Τσόκκου, Αγγελικής Λαζάρου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του άρθρου 46(1) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των Κανονισμών 21(1) και 36(3) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

46.–(1) Απαγορεύεται η προβολή ή η μετάδοση από τους σταθμούς των αποτελεσμάτων οποιωνδήποτε δημοσκοπήσεων που σχετίζονται με τις εκλογές επτά μέρες πριν από τη διεξαγωγή οποιωνδήποτε εκλογών.

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21.–(1) Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

36.–(3) Λαμβάνεται πρόνοια ώστε οι εκπομπές να μην παραπλανούν ή πανικοβάλλουν τους τηλεθεατές ή ακροατές, ιδιαίτερα με την απομίμηση του δελτίου ειδήσεων.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερ. **23.7.2021**, έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και/ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την

ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία **1-3**:

1. Στις **30.5.2021**, μεταξύ των ωρών **17:00 – 18:30**, ο οργανισμός μετέδωσε το επικαιρικό πρόγραμμα **«Βουλευτικές 2021»**, κατά τη διάρκεια του οποίου μεταδόθηκε το **αποτέλεσμα δημοσκόπησης εξόδου κάλπης (exit polls) που σχετίζεται με τις εκλογές επτά μέρες πριν την διεξαγωγή της εκλογικής διαδικασίας**, κατά παράβαση του **Άρθρου 46.(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του προγράμματος **«Βουλευτικές 2021»**, μεταδόθηκαν τα αποτελέσματα δημοσκόπησης εξόδου κάλπης (exit polls) επτά μέρες πριν την ολοκλήρωση της εκλογικής αναμέτρησης στην οποία η προαναφερθείσα δημοσκόπηση εξόδου κάλπης (exit polls) αφορούσε. Η υπό αναφορά δημοσκόπηση εξόδου κάλπης (exit polls) αφορούσε τις Βουλευτικές Εκλογές του 2021 και μεταδόθηκε περί τις 17.57.31, ενώ η διεξαγωγή της συγκεκριμένης εκλογικής διαδικασίας ολοκληρωνόταν στις 18.00.00.

2. Στις **30.5.2021**, μεταξύ των ωρών **17:00 – 18:30**, ο οργανισμός μετέδωσε το επικαιρικό πρόγραμμα **«Βουλευτικές 2021»**, χωρίς ωστόσο να έχει λάβει πρόνοια, ώστε το εν λόγω πρόγραμμα να μην παραπλανεί τους τηλεθεατές, κατά παράβαση

του Κανονισμού **36.(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του προγράμματος **«Βουλευτικές 2021»**, προβλήθηκαν τα πιο κάτω:

Στις 17.30 ο εκ των παρουσιαστών του προγράμματος, Γ. Καρεκλάς, ανέφερε *«η ώρα είναι πεντέμιση, θέλω να πω, και το βλέπετε και εσείς θα αρχίσει αυτή τη στιγμή η αντίστροφη μέτρηση για το exit poll του ΣΙΓΜΑ, που θα είναι ακριβώς στις 6, ακριβώς. Βλέπουμε λοιπόν ότι σε μισή περίπου ώρα θα έχουμε το αποτέλεσμα και ευελπιστούμε εμείς εδώ στο ΣΙΓΜΑ με τη δουλειά που κάναμε τόσο καιρό και με τη σημερινή να δώσουμε το αποτέλεσμα στις 6.»*

Στο σημείο αυτό εμφανίστηκε στην τηλεοπτική οθόνη πάνω από το τιτλάκι EXIT POLLS ρολόι με αντίστροφη ένδειξη, μετρώντας δηλαδή αντίστροφα το μισάωρο μέχρι τις 18.00.

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος και ενώ το ρολόι αντίστροφης μέτρησης έδειχνε **07.37** μέχρι τις 18.00 (ταυτόχρονα η ώρα ένδειξης του λογισμικού IRIS της Αρχής ήταν 17.53.03) το ρολόι αντίστροφης μέτρησης του οργανισμού εξαφανίστηκε από την οθόνη. **Για 2 λεπτά και 2 δευτερόλεπτα δεν υπήρχε στην οθόνη ρολόι ούτε ένδειξη αντίστροφης μέτρησης.** Μετά τα 2' και 2'' επανεμφανίστηκε το ρολόι αντίστροφης μέτρησης του οργανισμού με ένδειξη **01.59** μέχρι τις 18.00 (την ίδια στιγμή η ένδειξη στο ρολόι του λογισμικού IRIS είναι 17.55.04).

Ακολούθως και όταν το ρολόι αντίστροφης μέτρησης του οργανισμού δείχνει **00.06** μέχρι τις 18.00 (ενδεικτικά αναφέρεται ότι στο σημείο αυτό η ένδειξη στο ρολόι του λογισμικού IRIS είναι 17.56.57, δηλαδή 3 λεπτά και 3 δευτερόλεπτα και όχι 6 δευτερόλεπτα πριν τις 18.00, ώρα που κλείνουν οι κάλπες και ολοκληρώνεται η εκλογική διαδικασία) ο εκ των παρουσιαστών του προγράμματος, Γ. Καρεκλάς, ανέφερε τα εξής: *«πάμε λοιπόν για το αποτέλεσμα του exit poll. Το ΣΙΓΜΑ αυτή τη*

στιγμή σε 5 δεύτερα δίνουμε το αποτέλεσμα του exit poll και στη συνέχεια τα exit polls όλων των άλλων καναλιών για μια συγκριτική μελέτη. Ο Χρυσάνθος έχει το λόγο».

Στη συνέχεια ο έτερος παρουσιαστής του προγράμματος, Χρ. Τσουρούλλης, ανέφερε «λοιπόν, είναι η στιγμή της αλήθειας. Η αντίστροφη μέτρηση ήδη κυρίες και κύριοι έχει περατωθεί. Συνεπώς πάμε να δούμε πως τοποθετήθηκε ο κόσμος. Δίνουμε ένα αποτύπωμα, μια φωτογραφία αν θέλετε, του πως τοποθετήθηκε το εκλογικό σώμα και αυτό τώρα. Στη συνέχεια μένει να διακριβωθεί κατά πόσο θα καρφώσει το αποτέλεσμα. Δώστε μου το παρακαλώ. Λοιπόν βλέπετε το exit poll με καταμετρημένο το 70%...».

Στο σημείο αυτό ο παρουσιαστής εκφωνεί τα ποσοστά για κάθε κομματικό σχηματισμό, όπως αυτά δίνονται σε αντίστοιχο γράφημα (στο σημείο αυτό στο ρολόι του λογισμικού IRIS υπήρχε ένδειξη 17.57.31).

3. Στις **30.5.2021**, μεταξύ των ωρών **17:00 – 18:30**, ο οργανισμός μετέδωσε το επικαιρικό πρόγραμμα **«Βουλευτικές 2021»**, χωρίς ωστόσο να λάβει μέτρα ώστε αυτό να βρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης, κατά παράβαση του Κανονισμού **21.(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 2.

Ο οργανισμός, με ηλεκτρονική επιστολή της κ. Ντόνας Κυριάκου (Dias Media Group), ημερομ. **30.7.2021** ενημέρωσε την Αρχή ότι επιθυμεί να υποβάλει τις εξηγήσεις και/ή τις θέσεις του προφορικός.

Η Αρχή με επιστολή της, ημερομ. **5.10.2021**, κάλεσε τον τηλεοπτικό οργανισμό ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV) να παραστεί στη συνεδρία της ημερομ. 20.10.2021, η οποία θα πραγματοποιηθεί στην αίθουσα «Conference room» στο ξενοδοχείο «Σεμέλη» κατά την οποία θα εξεταστεί η παρούσα υπόθεση.

Η Αρχή με νέα επιστολή της, ημερομ. **12.10.2021**, ενημέρωσε τον εν λόγω τηλεοπτικό οργανισμό για την αλλαγή του χώρου διεξαγωγής της προγραμματισθείσας για τις 20.10.2021 συνεδρίας της Αρχής, κατά την οποία θα εξεταστεί και η υπόθεση 49/2021(3) και η οποία συνεδρία έγινε στα γραφεία της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης.

Κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία που πραγματοποιήθηκε στις **20.10.2021** παρευρέθηκε εκ μέρους του τηλεοπτικού οργανισμού ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV) ο Διευθύνων Σύμβουλος του οργανισμού, κ. Χρύσανθος Τσουρούλλης.

Αρχικά η Πρόεδρος της Αρχής, κα Ρόνα Πετρή Κασάπη, σημείωσε ότι η παρούσα υπόθεση αφορά την προβολή δημοσκόπησης, λίγα λεπτά πριν την ολοκλήρωση της εκλογικής διαδικασίας.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος του τηλεοπτικού οργανισμού ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV), κ. Χρύσανθος Τσουρούλλης, ζήτησε διευκρίνιση καθώς σύμφωνα με τον ισχυρισμό του «οι επισημάνσεις μας λένε ότι ο σταθμός παρανόμησε, γιατί παρουσίαζε εκπομπή από τις 6:00 το απόγευμα.»

Η Λειτουργός της Αρχής που χειρίστηκε την εν λόγω υπόθεση, Δρ Αντιγόνη Θεμιστοκλέους διασαφήνισε ότι, όπως αναφέρεται και στον Πίνακα Α' που στάλθηκε στον οργανισμό στην καταγραφή των υποστοιχείων και μεταξύ των ωρών 17:00 – 18:30 μέσα στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα έγιναν οι πιθανές παραβάσεις.

Ο κ. Τσουρούλλης συμφώνησε και σημείωσε ότι ο ισχυρισμός ο δικός του ήταν ότι από τις 17:00 μέχρι και τις 17:57, όλα έγιναν by the book και οι επισημάνσεις των παρουσιαστών και δεν υπήρξε καμιά παράβαση. Πρόσθεσε, επίσης, ότι αυτό δείχνει στο εάν υπήρχε εν συνόλω πρόθεση παραβίασης του πλαισίου των εκλογών ή όχι και σημείωσε ότι όντως έγινε λάθος και το αποτέλεσμα ήταν ότι βγήκε η δημοσκόπηση δύο λεπτά πριν την ώρα της, χωρίς κιάλας να έχουν τη δυνατότητα εκείνοι να το διορθώσουν. Ο κ. Τσουρούλλης συνεχίζοντας είπε ότι επειδή ήταν και ο ίδιος στην παρουσίαση του προγράμματος και άρα έχει τη δυνατότητα μαρτυρίας αναφέρει ότι

εκείνην την ώρα, δεν είχαν επαφή με το ρολόι του στούντιο και ότι υπάρχει ένας άνθρωπος, ο οποίος λέει πάμε, δώστε τη δημοσκόπηση, συντονίζει τους δημοσκόπους στον αέρα, και για κάποιον λόγο βγήκε δύο λεπτά πριν, λάθος μεν.

Το Μέλος της Αρχής, κ. Κυρμίτσης, ρώτησε τον κ. Τσουρούλλη αν την ώρα που παρουσίαζε ο ίδιος τη δημοσκόπηση δεν είχε/γνώριζε ότι έπρεπε να περιμένει ακόμα δύο λεπτά.

Ο κ. Τσουρούλλης στην απάντησή του ισχυρίστηκε ότι θα μπορούσε να ακολουθήσει τη συλλογιστική που λέει ότι κάποιος το έκανε για να προλάβει τους άλλους και να κτίσει τηλεθέαση και πρόσθεσε ότι για να είναι ειλικρινής αυτό το πράγμα θα μπορούσε να γίνει. Ακολούθως, ο κ. Κυρμίτσης ρώτησε γιατί εξαφανίστηκε το ρολόι την ώρα που η αντίστροφη μέτρηση έδειχνε 7:37 (σ.σ. δηλαδή απέμεναν 7 λεπτά και 37 δευτερόλεπτα μέχρι τις 18.00 που ολοκληρώνονταν η ψηφοφορία) ενώ για 23 λεπτά ήταν εκεί με σωστή ένδειξη και επανεμφανίστηκε μετά από 2 λεπτά και 2 δευτερόλεπτα, και διερωτήθηκε αν ως δια μαγείας εξαφανίστηκε.

Η Πρόεδρος της Αρχής, κ. Ρόνα Κασάπη, ρώτησε τον κ. Τσουρούλλη αν υπήρξε κάτι που έγινε σκόπιμα για να παραπλανήσουν και ο κ. Τσουρούλλης απάντησε ότι ετοιμαζόταν να αναφέρει ότι σίγουρα δεν έγινε κάτι σκόπιμα. Συμπλήρωσε δε ως εξής «Αυτό που υποβάλλεις, ότι αφού τούτο δεν μπορείς να το πειράξεις πριν να μπω στον αέρα, άρα δεν στέκει τούτο ως επιχείρημα ότι το εξαφάνισα για να το πειράξω, δεν είναι το ρολόι που πείραξα, αφού ήταν η αντιστροφή μέτρηση, έφυγε το διάλειμμα και μετά δεν το επανέφεραν.»

Το Μέλος της Αρχής, κ. Κυρμίτσης, σημείωσε ότι το επανέφεραν και ήταν λάθος η αντίστροφη μέτρηση και ο κ. Τσουρούλλης απάντησε ότι ως εξής «Ίσως την ώρα του διαλείμματος, κάποιος να μην το άφησε να τρέξει, είναι το μόνο πράγμα, το οποίο μπορώ να σου υποβάλω.»

Στη συνέχεια ο κ. Κυρμίτσης σημείωσε «Για ένα πράγμα που σήμερα στον κόσμο το μόνο σίγουρο, με τη νέα τεχνολογία, που το μόνο πράγμα πλέον στη ζωή μας, είναι η ώρα υποθέτω. Και η ώρα, για να το διορθώσω, για να μην κάνω λάθος, ο συντονισμός της ώρας, ότι όλοι πάμε με το ίδιο ρολόι» και ο κ. Τσουρούλλης απάντησε «Τα δελτία ειδήσεων, θέλεις να κάνεις μια άσκηση σήμερα και να δεις, βάλε το ρολόι σου η ώρα 8:00 κανονικά, αυτό που υποβάλλεις, σημαίνει ότι είναι η ώρα που θα δείξει 8:00. Πρέπει να ξεκινήσω, εγώ ο Αντ1 και ο Άλφα, θα ξεκινήσουμε όλοι σε διαφορετική ώρα, αλλά όλοι θα ισχυριζόμαστε ότι είμαστε ειδήσεις των 8:00. Ξέρεις γιατί, γιατί το ρολόι δεν το συντονίζει κάποιος κάθε μέρα, συντονίστηκε μια φορά, εκείνη τη φορά που συντονίστηκε, ήταν η ώρα 8:00. Τώρα, εάν χάνει δευτερόλεπτα εάν δεν χάνει, εάν έγινε κάτι ή δεν έγινε. Επίσης η ερώτηση είναι, ποιο εν το σωστό ρολόι;»

Ακολούθως, ο κ.Κυρμίτσης υπενθύμισε ότι υπήρχε ρολόι αντίστροφης μέτρησης και ο κ. Τσουρούλλης επανέλαβε λέγοντας ότι το ρολόι αντίστροφης μέτρησης εξαφανίστηκε μετά το διαφημιστικό διάλειμμα. Ο κ. Κυρμίτσης ρώτησε αν όταν επανήλθε το ρολόι, αυτό έγινε με λάθος αντίστροφη μέτρηση.

Η Πρόεδρος της Αρχής, κ. Ρόνα Κασάπη, ανέφερε ότι το σημειώνει ως λάθος.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των προφορικών εξηγήσεων και παραστάσεων, όπως υποβλήθηκαν από το Διευθύνοντα Σύμβουλο του τηλεοπτικού οργανισμού ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV) και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του υπό εξέταση προγράμματος κρίνουμε ότι:

Στις 30/5/2021 στο πλαίσιο του προγράμματος **Βουλευτικές 2021** ο οργανισμός μετέδωσε το αποτέλεσμα δημοσκόπησης εξόδου κάλπης (exit polls) που σχετίζεται με τις εκλογές επτά μέρες πριν την διεξαγωγή της εκλογικής διαδικασίας. Περαιτέρω κατά την ίδια ημερομηνία ο τηλεοπτικός οργανισμός μετέδωσε το προαναφερθέν επικαιρικό πρόγραμμα (Βουλευτικές 2021) χωρίς να λάβει πρόνοια ώστε το υπό αναφορά πρόγραμμα να μην παραπλανεί τους τηλεθεατές και χωρίς ο οργανισμός να

λάβει μέτρα, ώστε το πρόγραμμα να βρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του Διευθύνοντος Συμβούλου του τηλεοπτικού οργανισμού ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV), κ. Χρυσάνθου Τσουρούλλη, περί λάθους που συνέβη κατά τη διάρκεια της ζωντανής μετάδοσης του προγράμματος η Αρχή τον καταγράφει, ωστόσο υπογραμμίζει ότι οι οργανισμοί υποχρεούνται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί και να αποφεύγουν λάθη. Η Αρχή προσθέτει ότι ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να δίδεται σε περιπτώσεις όπου ενδεχόμενο λάθος είναι δυνατό να παραπλανήσει το κοινό.

Περαιτέρω, η Αρχή σημειώνει ότι η νομοθεσία είναι ξεκάθαρη αναφορικά με το πότε ένας τηλεοπτικός οργανισμός μπορεί να προβάλλει αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και πότε αυτό απαγορεύεται. Ως εκ τούτου, θα πρέπει οι συγκεκριμένες νομοθετικές πρόνοιες να λαμβάνονται πολύ σοβαρά υπόψη, ώστε να μην παραβιάζονται.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του κ. Τσουρούλλη ότι από τις 17:00 μέχρι και τις 17:57 το απόγευμα όλα έγιναν σύμφωνα με τη νομοθεσία και δεν υπήρξε παράβαση η Αρχή τον κάνει δεκτό και ξεκαθαρίζει ότι ο οργανισμός ελέγχεται για το διάστημα από τη στιγμή της επανεμφάνισης του ρολογιού με αντίστροφη μέτρηση, όπου κατά την επανεμφάνισή του είχε λανθασμένη ένδειξη που κατέληξε στην παραβίαση της σχετικής νομοθεσίας περί μετάδοσης αποτελεσμάτων δημοσκόπησης πριν την ολοκλήρωση της εκλογικής διαδικασίας. Περαιτέρω, η Αρχή σημειώνει ότι η διάπραξη του λάθους έγινε παραδεκτή και από τον ίδιο το Διευθύνοντα Σύμβουλο του οργανισμού.

Αναφορικά με την αιτιολογία που προέβαλε ο Διευθύνων Σύμβουλος του οργανισμού, κ. Χρ. Τσουρούλλης, ότι ίσως την ώρα του διαλείμματος, κάποιος να μην το άφησε να τρέξει, ως απάντηση στην επισήμανση του Μέλους της Αρχής, κ. Κυρμίτση, ότι κατά την επαναφορά του ρολογιού αντίστροφης μέτρησης υπήρξε λανθασμένη ένδειξη, η Αρχή απορρίπτει τον ισχυρισμό του κ. Τσουρούλλη. Η Αρχή υποδεικνύει ότι, αν μετά το διαφημιστικό διάλειμμα το ρολόι αντίστροφης μέτρησης επανερχόταν με

λανθασμένη ένδειξη, γιατί κάποιος δεν το άφησε να τρέξει τότε η ένδειξη θα έπρεπε να ήταν εκεί που σταμάτησε πριν το διαφημιστικό διάλειμμα. Λαμβάνοντας αυτό υπόψη ότι η ένδειξη θα πρέπει να ήταν εκεί που σταμάτησε (σ.σ. αφού κάποιος δεν το άφησε να τρέξει), δηλαδή στα 07.37 (μέχρι τις 18.00 το απόγευμα και το κλείσιμο των καλπών) και όχι στα 01.59 που ήταν η ένδειξη όταν το ρολόι αντίστροφης μέτρησης επανήλθε.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 46(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(1)** και **36(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Η Αρχή, έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουστεί και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουστεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων. Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς και/ή προσωπικώς, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις μέρες (14) από τη λήψη της παρούσας Απόφασης. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΚΑΣΑΠΗ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 49/2021(3))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV)» (ιδιοκτησία της
εταιρείας SIGMA RADIO T.V. PUBLIC LTD)**

Ημερομηνία Απόφασης: 2 Φεβρουαρίου 2022

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Χρύσως Τσόκκου, Αγγελικής Λαζάρου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **20 Οκτωβρίου 2021** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις του άρθρου **46(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των Κανονισμών 21(1) και 36(3) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/20000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

46.–(1) Απαγορεύεται η προβολή ή η μετάδοση από τους σταθμούς των αποτελεσμάτων οποιωνδήποτε δημοσκοπήσεων που σχετίζονται με τις εκλογές επτά μέρες πριν από τη διεξαγωγή οποιωνδήποτε εκλογών.

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21.–(1) Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

36.–(3) Λαμβάνεται πρόνοια ώστε οι εκπομπές να μην παραπλανούν ή πανικοβάλλουν τους τηλεθεατές ή ακροατές, ιδιαίτερα με την απομίμηση του δελτίου ειδήσεων.

Η Αρχή, είχε δώσει στον τηλεοπτικό οργανισμό ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV) την ευκαιρία να ακουστεί και μπορούσε σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων. Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως η Αρχή έδωσε στο Ίδρυμα την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομηνίας **3.12.2021** κάλεσε τον τηλεοπτικό οργανισμό ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV), εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς και/ή προσωπικώς, είτε αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων. Επιπλέον, η Αρχή ενημέρωσε τον προαναφερθέντα οργανισμό ότι εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, θα έπρεπε να τις υποβάλει εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής.

Σε περίπτωση που ο εν λόγω τηλεοπτικός οργανισμός επιθυμούσε να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, κλήθηκε όπως πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή. Τέλος, η Αρχή ενημέρωσε τον υπό αναφορά τηλεοπτικό οργανισμό ότι εάν δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση εντός της πιο πάνω προθεσμίας, θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Ο τηλεοπτικός οργανισμός ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV) με ηλεκτρονικό μήνυμα, ημερομ. **14/12/2021**, της κ. Ντόνας Κυριάκου, ενημέρωσε την Αρχή ότι επιθυμεί να υποβάλει τις εξηγήσεις ή/και τις θέσεις του προφορικά για σκοπούς επιβολής κυρώσεων για την υπόθεση με Αρ. Φακ. 49/2021(3).

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **21.12.2021**, κάλεσε τον προαναφερθέντα τηλεοπτικό οργανισμό να παραστεί στη συνεδρία της ημερομ. 19.1.2022, κατά την οποία θα εξεταζόταν η παρούσα υπόθεση, για να υποβάλει τις θέσεις του προσωπικώς.

Ο τηλεοπτικός οργανισμός με επιστολή του Διευθύνοντος Συμβούλου του, κ. Χρύσανθου Τσουρούλλη, ημερομ. **3.1.2022**, ζήτησε αναβολή της εξέτασης της υπόθεσης που ήταν ορισμένη για τις 19.1.2022, κατά την οποία είχε προσκληθεί για να υποβάλει προφορικές παραστάσεις.

Η Αρχή στη συνεδρία της ημερομ. 12.1.2022 έκανε δεκτό το αίτημα του τηλεοπτικού οργανισμού για αναβολή της εξέτασης της υπόθεσης Αρ. Φακ. 49/2021(3) και ενημέρωσε σχετικά τον οργανισμό με επιστολή της ημερομ. 19.1.2022 . Περαιτέρω, με την ίδια επιστολή η Αρχή κάλεσε εκ νέου τον οργανισμό να παραστεί στη συνεδρία της ημερομ. 9.2.2022, κατά την οποία θα εξεταζόταν η παρούσα υπόθεση, προκειμένου να υποβάλει απόψεις/θέσεις/παραστάσεις προφορικά.

Η Αρχή με νέα επιστολή της ημερομ. **25.1.2022** ενημέρωσε τον τηλεοπτικό οργανισμό για την αλλαγή στην ημερομηνία της συνεδρίας κατά την οποία θα εξεταστεί η υπόθεση 49/2021(3), για την οποία ο οργανισμός εξέφρασε την επιθυμία να παραστεί. Ως εκ τούτου, με την ίδια επιστολή η Αρχή κάλεσε τον οργανισμό να παραστεί στη συνεδρία της ημερομ. 2.2.2022 για να υποβάλει προσωπικά παραστάσεις για την προαναφερθείσα υπόθεση.

Κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία, που πραγματοποιήθηκε στις **2.2.2022**, παρευρέθηκε εκ μέρους του τηλεοπτικού οργανισμού ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV) ο Διευθύνων Σύμβουλος του οργανισμού, κ. Χρύσανθος Τσουρούλλης.

Η Πρόεδρος της Αρχής, κα Ρόνα Κασάπη, έδωσε το λόγο στον κ. Τσουρούλλη προκειμένου να υποβάλει θέσεις/απόψεις/παραστάσεις για την συγκεκριμένη υπόθεση.

Ο κ. Τσουρούλλης σημείωσε ότι εμμένει στη θέση που εξέφρασε και κατά την εξέταση της εν λόγω υπόθεσης στη συνεδρία της Αρχής που πραγματοποιήθηκε στις 20.10.2021 και ότι δεν θέλει να προσθέσει κάτι άλλο.

Το Μέλος της Αρχής, κ. Τάσος Κυρμίτσης, ρώτησε τον κ. Τσουρούλλη αν επαναλαμβάνει εκείνα που είπε κατά την πρώτη φάση (εξέταση της υπόθεσης στις 20.10.2021).

Ο κ. Τσουρούλλης απάντησε θετικά στο πιο πάνω ερώτημα και πρόσθεσε ότι δεν υπήρχε κίνητρο, ότι έκαναν λάθος και ότι μπήκαν διαδικασίες, γιατί υπάρχουν εκλογικές διαδικασίες σχεδόν κάθε χρόνο.

Ακολούθως, η Πρόεδρος της Αρχής ζήτησε από όλους τους παριστάμενους να αποχωρήσουν από την αίθουσα, έτσι ώστε η Αρχή να συζητήσει την υπόθεση και να λάβει σχετική απόφαση.

Η Πρόεδρος της Αρχής κάλεσε εκ νέου στην αίθουσα τον κ. Τσουρούλλη για ανακοίνωση των κυρώσεων.

Η Πρόεδρος της Αρχής ανακοίνωσε τις κυρώσεις και τόνισε ότι η Αρχή δεν δέχεται τον ισχυρισμό ότι πρόκειται για λάθος εκ μέρους του οργανισμού και πρόσθεσε ότι η Αρχή σημειώνει τη θέση του οργανισμού αναφορικά με τη δήλωσή του περί μη ύπαρξης δόλου. Η Πρόεδρος της Αρχής πρόσθεσε ότι δεν μπορεί να αγνοηθεί το γεγονός ότι η συγκεκριμένη μέρα (κατά την οποία έγινε η παράβαση) αποτελεί μια από τις σημαντικότερες μέρες για την Κυπριακή Δημοκρατία

Σχετικά με τη θέση του οργανισμού περί λάθους, όπως εκφράστηκε από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο του τηλεοπτικού οργανισμού ενώπιον της Αρχής, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Η Αρχή απορρίπτει τον ισχυρισμό περί λάθους στην ένδειξη ώρας και τονίζει ότι έμπειροι δημοσιογράφοι και παρουσιαστές, όπως ήταν οι δημοσιογράφοι-παρουσιαστές του προγράμματος *Βουλευτικές 2021*, οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί κατά την προετοιμασία και παρουσίαση προγραμμάτων. Η Αρχή υπογραμμίζει ότι κάθε εκλογική διαδικασία αποτελεί ύψιστη στιγμή του δημοκρατικού πολιτεύματος, από την οποία κοινοβουλευτικοί αντιπρόσωποι και κυβερνήσεις αντλούν την νομιμότητα και νομιμοποίησή τους. Ως τέτοια θα πρέπει κάθε εκλογική διαδικασία και η τηλεοπτική κάλυψη αυτής να

αντιμετωπίζονται παντοτε με τη δέουσα προσοχή και σεβασμό, τόσο προς την ίδια τη διαδικασία όσο και προς τους πολίτες που συμμετέχουν σε αυτή αλλά και προς τους τηλεθεατές του προγράμματος.

Η Αρχή σημειώνει τον ισχυρισμό του οργανισμού περί μη ύπαρξης πρόθεσης δόλου ή/και απάτης στη διάπραξη του λάθους και το λαμβάνει υπόψη.

Περαιτέρω, η Αρχή εμφαντικά σημειώνει την αδήριτη ανάγκη οι τηλεοπτικοί οργανισμοί να σέβονται και να τηρούν ευλαβικά τη νομοθεσία, ιδιαίτερα σε καίριες και καθοριστικές στιγμές του δημοκρατικού πολιτεύματος, όπως είναι οι εκλογικές διαδικασίες και η τηλεοπτική κάλυψη θεμάτων σχετικών με αυτές. Η Αρχή έχει και στο παρελθόν αναφερθεί σε αριθμό αποφάσεών της για τη δύναμη των μέσων επικοινωνίας στην «κατασκευή» κοινωνικής πραγματικότητας και στη δυνατότητα επηρεασμού και διαμόρφωσης της κοινής γνώμης. Ως εκ τούτου, η Αρχή εκ νέου επαναλαμβάνει ότι τα μέσα επικοινωνίας και ιδιαίτερα οι τηλεοπτικοί οργανισμοί ως βασικός μοχλός της πολιτικής επικοινωνίας που είναι οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στον προγραμματισμό και στο περιεχόμενο των προγραμμάτων τους και απαιτείται να τηρούν πιστά το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους.

Η Αρχή επαναλαμβάνει ότι η νομοθεσία είναι ξεκάθαρη αναφορικά με το πότε ένας τηλεοπτικός οργανισμός μπορεί να προβάλλει αποτελέσματα δημοσκοπήσεων και πότε αυτό απαγορεύεται. Ως εκ τούτου, θα πρέπει οι συγκεκριμένες νομοθετικές πρόνοιες να λαμβάνονται υπόψη και να μην παραβιάζονται.

Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε υπόψη της όλα τα ενόπιόν της στοιχεία συμπεριλαμβανομένων των προφορικών θέσεων του οργανισμού, όπως διατυπώθηκαν από το Διευθύνοντα Σύμβουλό του, κ. Χρύσανθο Τσουρούλλη, τη φύση και τη σοβαρότητα των παραβάσεων, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό κυρώσεις ως ακολούθως:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **30.5.2021**, κυρώσεις ως εξής:

- Για την παράβαση του **άρθρου 46(1)** (υποστοιχείο 1) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), το διοικητικό πρόστιμο των **€8400**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 36(3)** (υποστοιχείο 2) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), την κύρωση της Προειδοποίησης.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** (υποστοιχείο 3) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), την κύρωση της Προειδοποίησης.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€8400** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

Η Αρχή εφιστά την προσοχή του Οργανισμού σε πιθανές παρόμοιες, μελλοντικές παραβάσεις εκ μέρους του.

(ΡΟΝΑ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου